

พิพิธภัณฑ์ศูนย์ถ่านหินลิกไนต์ศึกษา (เหมืองแม่เมาะ)
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

Mae Moh Mine Museum

บทความ : เพลง พิพิธภัณฑสถานถ่านหินลิกไนต์ศึกษา เหมืองแม่เมาะ

วันที่ 17 มิถุนายน 2565

วันนี้เป็นคิวของต้นไม้ขนาดใหญ่ที่มีลำต้นสูงราวประมาณ 25 เมตร เวลาผลิดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ พุดแล้วก็คิดถึงคุณยายขึ้นมาเลย ตอนยังเด็กแอดมินมักเห็นคุณยายนำดอกไม้ที่นำมาทadu ขยายบอกว่ามันหอมดี สีของดอกก็ดูสวยงามแถมเป็นไม้มงคลด้วยนะ เพื่อนๆแฟนเพจของแอดมินอย่ารู้แล้วใช้มันยั่วว่าคือต้นไม้อะไร มาๆแอดมินจะเฉลยและบอกถึงสรรพคุณให้ฟัง

ต้นประดู่ หรือ คู่ป่า/เกาคู่ เป็นคำเรียกทางภาคเหนือ เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ ดอกคู่ จะออกเป็นช่อมีสีเหลืองสด ส่งกลิ่นหอมอ่อนๆ จะออกดอกในเดือนเมษายน – สิงหาคม ซึ่งภายในสวนพฤกษชาติ กฟผ. เหมืองแม่เมาะ ของแอดมินก็มีต้นไม้นี้ชนิดนี้ด้วย เป็นต้นไม้ใหญ่ นอกจากให้ร่มเงาแล้วตอนนี้กำลังออกดอกสวยงามเลยจ้าทุกคน เห็นความสวยงามแถมมีความหอมอ่อนๆของดอกคู่ ทำให้รู้สึกชื่นใจ และที่วิวทิวทัศน์ที่เหมืองแม่เมาะก็สวย ได้ทั้งบรรยายกาศอีกด้วย (ดีเลิศเลยเชียว...) เรามาทำความรู้จักต้นดอกคู่ให้มากกว่านี้ดีกว่า ปะ ไปกันเลย

ประดู่ หรือ คู่ป่า เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นมีความสูงประมาณ 10-25 เมตร ผิวเปลือกลำต้นมีสีน้ำตาลหรือเทา ลำต้นเป็นพูไม่กลม แตกกิ่งก้านสาขากว้าง มีเรือนยอดทึบแตกเป็นสะเก็ดร่องตื้นๆ

ใบ - เป็นช่อแตกออกจากปลายกิ่ง มีใบย่อยประกอบอยู่ประมาณ 6-12 ใบ ลักษณะของใบเป็นรูปมนรีปลายใบแหลมโคนใบมน ขอบใบเรียบเป็นมันสีเขียว ใบมีขนาดยาวประมาณ 2-3 นิ้ว กว้างประมาณ 1-2 นิ้ว

ดอก - ออกเป็นช่อบริเวณโคนก้านใบหรือปลายกิ่ง ช่อดอกมีขนาดใหญ่ สีเหลือง แต่ดอกเล็ก ส่งกลิ่นหอมไกล ออกดอกก่อนฤดูฝน ดอกจะบานพร้อมกันและโรยพร้อมกัน

ผล - มีขนาดเล็กๆปกคลุม ขนาดผลโตประมาณ 4-6 เซนติเมตร

ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด (เมล็ด มีเมล็ด 1 เมล็ด อยู่ตรงกลาง เมื่อแก่จะแห้ง) และปักชำกิ่ง
ประโยชน์ เนื้อไม้ ต้มกินแก้ไข้ เสมหะ เลือดกำเดาไหล ใบอ่อนใช้พอกแผลให้แห้งเร็ว แก้ผดผื่นคัน ขางไม้ แก้โรคท้องเสีย เนื้อไม้ประดู่นำไปใช้ในงานก่อสร้างทั้งภายในและภายนอกอาคาร เป็นไม้เนื้อแข็งที่มีความทนทานสูง เนื้อไม้มีสีสวยงาม สีแดงอมเหลืองถึงสีแดงอิฐเข้ม มีเส้นสีแก่กว่าสีพื้น เสี้ยนสนเป็นริ้วสลับคมแต่งชักเงาได้ดี จากการเปรียบเทียบกับไม้สักที่ประเทศมาบพวาไม้ประดู่มีความแข็งแรงมากกว่าไม้สัก 2 เท่า และหนักกว่าร้อยละ 24 ค่าความแข็ง 925 กก. และมีความทนทานตามธรรมชาติ (การทดลองฝังดิน) เฉลี่ย 14 ปี ดังนั้นการใช้ไม้ประดู่ในการก่อสร้างจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง ตลอดจนการทำเฟอร์นิเจอร์เครื่องมือเครื่องใช้ ส่วนไม้ขนาดเล็กใช้ทำไม้ปาร์เก้ ไม้ประสานแผ่นชั้นไม้อัดแผ่นไม้ชุบซีเมนต์ได้พื้นและถ่านไม้ประดู่ให้ความร้อน 5,022 และ 7,539 แคลอรีต่อกรัมตามลำดับ เปลือกไม้ประดู่ใช้ย้อมผ้าได้และให้น้ำฟาดสำหรับพอกหนังแก่นให้สีน้ำตาลใช้ย้อมผ้า

ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ ประดู่เป็นไม้เรือนยอดกลมโต แข็งแรงจะช่วยป้องกันลมและคลุมดิน ให้ร่มเย็นชุ่มชื้น และรองรับน้ำฝนลดแรงปะทะหน้าดินน้อยลงประกอบกับระบบรากหยั่งลึกแผ่กว้าง เช่นเดียวกับเรือนยอด จะช่วยยึดดินไม่ให้พังทลายได้ง่ายและรากมีปมใหญ่ ช่วยตรึงไนโตรเจนในอากาศมาเก็บไว้ในรูปไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ได้อีกด้วย ใบหนาแน่นเมื่อร่วงหล่นผุพัง เพิ่มธาตุอาหารอินทรีย์วัตถุแก่ดินอย่างมาก
ความเป็นมงคล คนไทยโบราณเชื่อว่า บ้านใดปลูกต้นประดู่ไว้ประจำบ้านจะทำให้เกิดพลังแห่งความยิ่งใหญ่เพราะ ประดู่ คือ ความพร้อม ความร่วมมือ ร่วมใจสามัคคี มีพลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ดอกของประดู่ยังมีลักษณะที่ระดมกันบานเต็มต้นดูลานตา ดังนั้นคนโบราณจึงได้เลือกเอาต้นประดู่เป็นไม้ประจำกอง กองทัพเรือ และคนไทยโบราณยังเชื่อกันว่า ส่วนของแก่นไม้ยังใช้เป็นศิลปกรรมดนตรี ที่สำคัญของคนพื้นเมืองในสมัยโบราณอีกด้วย คือใช้ทำเป็นเครื่องเสียงพวงกระนาด นั่นก็หมายถึง ความแข็งแรง แข็งแรง
ต้นประดู่ หรือคู่ป่า ให้ทั้งร่มเงา ให้ทั้งความหอมจากดอกไม้ แดงยังเป็นไม้มงคลอีกด้วย หากแฟนเพจและนักท่องเที่ยวยังไม่
อยากพลาดชมต้นประดู่ริบมาที่สวนแอดมินได้เลยจ้า ที่สวนพฤกษชาติ กฟผ. เหมืองแม่เมาะ สำหรับวันนี้แอดมินต้องขอตัวก่อนละ อุปรกรณ์สำหรับพักสายตาร้อมแล้ว...บ้ายบาย สวัสดีจ้าว่าว

ข้อมูลจาก : สวนน้ำพระทัยรัชชาเศรษฐกิจพอเพียง
: https://satitm.chula.ac.th/cudbiomap/plants_pages/pradu.html
<https://www.royalparkrajapruek.org/Plants>
รูปภาพ : https://adeq.or.th/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%94...

